

KANCELARIA SENATU

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI

BADK.DPK.133.70.2018 MK

Warszawa, dnia 4 września 2018 r.

P9-36/18	Data wpływu petycji 17 lipca 2018 r. (uzupełniona 18 lipca 2018 r.)
	Data sporządzenia informacji o petycji 3 września 2018 r.

KONSTYTUCJA RP

TEMAT

ZMIANA ART. 235

W ZAKRESIE TRYBU UCHWALANIA ZMIAN W KONSTYTUCJI

WNOSZĄCY PETYCJĘ: petycja indywidualna

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany art. 235 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., w zakresie trybu uchwalania zmian Konstytucji.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJĘ:

Autor petycji proponuje nadanie ust. 4 w art. 235 Konstytucji RP następującego brzmienia: „Sejm i Senat razem jako Parlament Polski uchwalają ustawę o zmianie Konstytucji większością, **co najmniej 281 głosów**, w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów i połowy ustawowej liczby senatorów”.

Wnoszący petycję wyraził opinię, że „dla dobra Rzeczypospolitej Polskiej należy dać Senatowi te same uprawnienia, które posiada Sejm RP w ust. 4 art. 235”.

W uzasadnieniu petycji przywołana jest okoliczność, że po zakończeniu II wojny światowej komuniści na długie lata pozbawili polski parlament izby wyższej - Senatu. Zdaniem autora petycji, przywrócony w wyborach 1989 r. Senat „został ukarany przez postkomunistów pomniejszeniem jego roli w polskim życiu parlamentarnym”, świadczą o tym zapisy obowiązującej ustawy zasadniczej.

STAN PRAWNY:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.) w rozdziale XII „Zmiana Konstytucji” w art. 235 ust. 1-4 stanowi:

1. Projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej.

2. Zmiana Konstytucji następuje w drodze ustawy uchwalonej w jednakowym brzmieniu przez Sejm i następnie w terminie nie dłuższym niż 60 dni przez Senat.

3. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie Konstytucji może odbyć się nie wcześniej niż trzydziestego dnia od dnia przedłożenia Sejmowi projektu ustawy.

4. Ustawę o zmianie Konstytucji uchwała Sejm większością co najmniej 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów oraz Senat bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby senatorów.

Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M. P. z 2018 r., poz. 544 ze zm.) w dziale II

„Postępowanie w Sejmie” (art. 32-70) reguluje sposób postępowania z projektami ustaw i uchwał w Sejmie.

Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 listopada 1990 r. Regulamin Senatu (M. P. z 2017 r., poz. 827 ze zm.) w art. 3 stanowi, że Senat podejmuje uchwały zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby senatorów, o ile przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustaw lub Regulaminu Senatu nie stanowią inaczej.

Senat podejmuje bezwzględną większością głosów uchwały w sprawie: powołania i odwołania Marszałka i wicemarszałków Senatu; pociągnięcia do odpowiedzialności konstytucyjnej senatora; utajnienia obrad; zmiany Konstytucji; wyrażenia sprzeciwu o którym mowa w art. 48 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 81 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej; zarządzenia referendum na wniosek Prezydenta; wyboru i odwołania senatorów do składu Krajowej Rady Sądownictwa; powołania i odwołania: członka Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, członków Rady Polityki Pieniężnej, członków Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz wyboru i odwołania ławników Sądu Najwyższego.

Konstytucja RP przewiduje szczególny przypadek wymagający podjęcia przez Senat decyzji większością kwalifikowaną 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby senatorów, kiedy istnieje konieczność wyrażenia zgody na ratyfikację umowy międzynarodowej przekazującej organizacji międzynarodowej lub organowi międzynarodowemu kompetencji organów władzy państwowej w niektórych sprawach.

Przebieg postępowania ustawodawczego w Senacie uregulowano w dziale VII „Postępowanie w sprawie ustaw uchwalonych przez Sejm (art. 68-72).

INFORMACJE DODATKOWE:

Proces legislacyjny w trybie art. 235 ustawy zasadniczej charakteryzuje się następującymi odrębnościami w stosunku do zwykłego postępowania ustawodawczego:

– Marszałek Sejmu kieruje „ustawę o zmianie konstytucji” do pierwszego czytania, na posiedzeniu Sejmu *in pleno* (z wydłużonym terminem do zapoznania się z treścią projektu – pierwsze czytanie nie może odbyć się wcześniej niż trzydziestego dnia od przedłożenia Sejmowi projektu ustawy);

– Sejm na posiedzeniu, na którym odbywa się pierwsze czytanie projektu może podjąć uchwałę o jego skierowaniu do Komisji Nadzwyczajnej (powołanie Komisji odbywa się w trybie art. 39 Regulaminu Sejmu), skład Komisji stanowi odzwierciedlenie

reprezentacji klubów i kół parlamentarnych, Komisja powołuje zespół ekspertów (w 1/3 wskazywany przez wnioskodawcę projektu ustawy o zmianie Konstytucji RP);

– drugie czytanie projektu może odbyć się nie wcześniej niż czternastego dnia od doręczenia posłom sprawozdania Komisji;

– w sytuacji gdy projekt dotyczy postanowień rozdziału I, II lub XII jego uchwalenie nie może nastąpić wcześniej niż sześćdziesiątego dnia od pierwszego czytania;

– na etapie postępowania ustawodawczego w Sejmie, zgodnie z Regulaminem Sejmu poprawki można wносить pisemnie podczas posiedzenia Komisji Nadzwyczajnej (wymagane jest podpisanie się przynajmniej 5 posłów pod propozycją poprawki). W razie odrzucenia poprawek przez Komisję wnioskodawcy mogą zażądać zamieszczenia w sprawozdaniu z posiedzenia ich wniosków jako mniejszości. Do wniosku mniejszości wnioskodawcy muszą dołączyć uzasadnienie określające cele proponowanej zmiany oraz ich przewidywane skutki społeczne i prawne;

– zarówno poprawki jak i wnioski mniejszości mogą być zgłaszane przez posłów do zakończenia drugiego czytania. Posłowie mogą wycofać swój projekt lub wycofać poparcie dla projektu także do końca drugiego czytania. W sytuacji, gdy w wyniku cofnięcia poparcia dla projektu jest on popierany przez mniej niż 92 posłów, uznaje się że projekt został wycofany. Sejm uchwala ustawę o zmianie Konstytucji RP większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów;

– z treści art. 235 ust. 2 Konstytucji RP wynika, że Senat nie może wprowadzać poprawek do ustawy (w świetle art. 235 ust. 1 oznaczałoby to zupełnie nową inicjatywę senacką), Senat nie może także odrzucić projektu jako całości. W obu przypadkach oznaczałoby to zakończenie postępowania ustawodawczego. Senat uchwala ustawę w jednakowym brzmieniu, większością bezwzględną w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby senatorów, w terminie zawitym – 60 dni.

Konstytucja RP (art. 114) przewiduje wspólne obradowanie Sejmu i Senatu, jako Zgromadzenia Narodowego, pod przewodnictwem Marszałka Sejmu lub w jego zastępstwie Marszałka Senatu, w sytuacjach określonych w ustawie zasadniczej. Kompetencje jakie posiada Zgromadzenie Narodowe dotyczą przede wszystkim relacji między Parlamentem a Prezydentem RP.

Zgromadzenie Narodowe zwołuje się w celu:

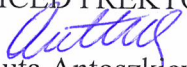
– przyjęcia przysięgi Prezydenta Rzeczypospolitej w trakcie obejmowania przez niego urzędu;

- wysłuchania orędzia Prezydenta;
- uznania trwałej niezdolności Prezydenta RP do sprawowania urzędu ze względu na stan zdrowia (uchwałą podjętą większością co najmniej 2/3 głosów ustawowej liczby członków Zgromadzenia);
- postawienia Prezydenta RP w stan oskarżenia przed Trybunałem Stanu za naruszenie Konstytucji lub ustawy, w związku z zajmowanym stanowiskiem lub w zakresie urzędowania (wymagany jest wniosek co najmniej 140 członków Zgromadzenia Narodowego, uchwałą podejmuje się większością 2/3 ustawowej liczby łącznie posłów i senatorów – członków Zgromadzenia Narodowego);
- uchwalenia regulaminu Zgromadzenia Narodowego.

OPRACOWAŁA

Marzena Krysiak

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz